

Vård- och omsorgsförvaltningen
Stefan Lundin
Epost: stefan.lundin@vasteras.se

Kopia till

Nämnden för personer med funktionsnedsättning

Tjänsteutlåtande - Ersättningsmodell kontaktperson

Förslag till beslut

Nämnden för personer med funktionsnedsättning fastställer förslag på ny ersättningsmodell samt ger förvaltningen i uppdrag att besluta om lämplig tidpunkt för införandet.

Ärendebeskrivning

Nämnden för personer med funktionsnedsättning har gett förvaltningen i uppdrag att arbeta fram en ny ersättningsmodell för uppdragstagare.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till nämnden för personer med funktionsnedsättning lämnat följande förslag till beslut:

Nämnden för personer med funktionsnedsättning fastställer förslag på ny ersättningsmodell samt ger förvaltningen i uppdrag att besluta om lämplig tidpunkt för införandet.

Vård- och omsorgsförvaltningen
Stefan Lundin
Epost: stefan.lundin@vasteras.se

Kopia till

Nämnden för personer med funktionsnedsättning

Införande av ny ersättningsmodell för uppdragstagare

Bakgrund

Uppdragstagare är en person som arbetar på uppdrag från nämnden utan att vara anställd. Uppdragstagare har två olika former av ersättning. Arvode och omkostnadsersättning. Den ersättning som utbetalas har sin grund i rekommendationer från Sveriges kommuner och regioner (SKR). Dessa rekommendationer bör ses som generella rekommendationer och som ett stöd i kommunernas utvecklande av egna riktlinjer kring handläggning av dessa ärenden.

Ansvar för uppdragstagare i Västerås stad har över tid organiserats på olika sätt. Nya modeller för att hantera ersättningen har tagits fram och beslutats. Dessa har då enbart omfattat nya beslut och uppdrag, inte de befintliga och pågående uppdragen. En konsekvens av detta är att idag utgår ersättning till uppdragstagare från en mix av olika ersättningsmodeller. Ett syfte med att besluta om en ny ersättningsmodell är att nå en likabehandling av alla nämndens uppdragstagare. Ett annat syfte är att få en tydligare ekonomisk styrning.

Uppdraget – ta fram förslag på ny ersättningsmodell

Förvaltningen har fått nämndens uppdrag att ta fram ett förslag till ny ersättningsmodell utifrån nämndens budgetunderlag.

Nuvarande ersättningsmodell

Frekvens	Nuvarande Arvode		Nuvarande Omkostnad Nivå 1		Nuvarande Omkostnad Nivå 2	
	Arvode %	Arvode kr	Omkostnad %	Omkostnad kr	Omkostnad %	Omkostnad kr
1g/m	10%	403	5%	201	8%	322
2g/m	15%	604	8%	322	10%	403
3g/m	20%	805	10%	403	15%	604
4g/m	25%	1006	10%	403	20%	805
8g/m	30%	1208	15%	604	25%	1006

I nuvarande ersättningsmodell utbetalas ersättning utifrån en mötesfrekvens från en upp till åtta tillfällen per månad. Omkostnadsdelen har två olika nivåer per mötesfrekvens. Ett fåtal personer har en ersättning som ligger utanför denna ersättningsmodell.

Ersättning utbetalas 12 månader per år.

Förslag på ny ersättningsmodell

Frekvens	NY Arvode		NY Omkostnad Nivå 1	
	Arvode %	Arvode kr	Omkostnad %	Omkostnad kr
1g/m	10%	403	5%	201
2g/m	17%	684	8%	322
3g/m	22%	886	10%	403
4g/m	25%	1006	12%	483

Den nya ersättningsmodellen innehåller fyra nivåer utifrån mötesfrekvens samt en omkostnadsnivå istället för två. I förslaget har arvudet för två och tre träffar i månaden höjts med två procentenheter. Omkostnadsersättningen motsvarar dagens nivå 1 förutom för fyra träffar i månaden som höjts med två procentenheter.

I förslag till ny ersättningsmodell utbetalas ersättning för 11 månader per år istället för 12 månader.

Biståndshandläggarens beslut om insatsen anger den frekvens som ligger till grund för arvode och omkostnad.

Åtgärder som behöver vidtas för att införa en ny ersättningsmodell

Uppdragstagare har ett skriftligt avtal upprättat som anger nivå för arvode och omkostnad. Information om att dessa upphör ett bestämt datum behöver skickas ut och kommuniceras. Sedan behöver nya åtaganden/uppdrag upprättas. Beslut om insatsen kontaktperson som fattats under senare år innehåller även beslutets omfattning, så kallad frekvens. Däremot gör inte äldre beslut detta utan de innehåller enbart beslut om insatsen. Äldre beslut om kontaktperson behöver följas upp och nya behovsbedömningar göras och beslut fattas som anger frekvens. Det pågår ett arbete med att inventera samtliga beslut om kontaktperson. Uppskattningsvis finns idag cirka 200 beslut där frekvensen saknas. Av dessa omfattar cirka 100 beslut ett avtal med fler än två träffar per månad. Det är ett långsiktigt arbete innan alla dessa beslut har följts upp. Utifrån likabehandlingsprincipen är det ett område som behöver hanteras när ny ersättningsmodell införs. En rimlig utgångspunkt kan vara två träffar per månad vilket ligger i linje med nämndens definition av goda levnadsvillkor. Denna omfattning ligger även i linje med rättstillämpningen. Givetvis kan alltid avsteg från detta göras men det sker då utifrån individuella behovsbedömningar och beslut.

En kontakt har initierats med individ och familjenämnden kring deras hantering av ersättning till uppdragstagare. Även om målgrupp och uppdrag skiljer sig mellan nämnderna är det av vikt att stämma av grundläggande principer för ersättning till uppdragstagare. Ersättningen vid individ och familjenämndens uppdrag utgår från SKR:s rekommendationer. För närvarande pågår inte någon översyn av individ och familjenämndens ersättningsmodell.

Tidpunkt för när ersättningsmodellen träder i kraft behöver fastställas. Det pågår ett arbete med att upprätta en plan för implementering för att säkerställa viktiga moment innan ersättningsmodellen träder i kraft. Nämnden föreslås ge förvaltningen i uppdrag att fastställa lämplig tidpunkt för när den nya ersättningsmodellen ska träda i kraft.

Nämndens nuvarande riktlinjer

Av nämndens riktlinjer för biståndshandläggning enligt Sol framgår att bistånd till insatsen kontaktperson beviljas för att undvika ett mönster där den enskilde isolerar eller avskärmar sig från andra och omvärlden. Insatsen ska innebära att den enskildes genom exempelvis kontakt, samvaro och hjälp till fritidsaktiviteter kan förändra invanda mönster.

En målsättning med insatsen är att kontaktpersonen ska vara den enskilde behjälplig att skapa egna sociala kontakter och därigenom erhålla en ökad självständighet i sociala sammanhang. En plan för hur biståndet successivt kan avvecklas bör upprättas i ärenden där biståndet i form av kontaktperson är/har varit långvarigt. Insatsen ska ses som ett icke professionellt stöd.

Av nämndens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS framgår att en person med funktionsnedsättning kan ensam ha svårt att ordna för sig på sin fritid. Avsikten med en kontaktperson är främst att tillgodose behovet av en medmänniska när anhörigkontakt saknas eller behöver kompletteras. Insatsen ska ses som ett icke professionellt stöd som ges av en människa med engagemang och intresse för andra. Insatsen kontaktperson är avsedd för att underlätta för den som saknar ett socialt kontaktnät att få en relation med en kontaktperson. Insatsen ska stödja en person som lever ett tillbakadraget liv och som uttrycker en önskan om förändring av sin sociala situation. En kontaktperson är en medmänniska som skapar en relation med den som har beviljats insatsen. Kontaktpersonen kan tillsammans med den enskilde genomföra olika aktiviteter och uppmuntra hen att ta egna initiativ och att knyta egna kontakter. Något krav på särskild yrkeskompetens kan inte ställas.

Insatsen kontaktperson kan beviljas oavsett den enskildes boendeform. Insatsen ska förebygga isolering. Isolering kan i detta sammanhang tolkas som en upplevelse av utanförskap hos den enskilde, där utanförskapet innebär att den enskilde är i avsaknad av egna sociala kontakter. Insatsen ska möjliggöra en kontakt utanför närstående och personalgruppen. Omfattningen av insatsen med en kontaktfrekvens varannan vecka bedöms motsvara goda levnadsvillkor. En bedömning av kontaktfrekvens görs i varje enskilt fall utifrån det individuella behovet. För närvarande pågår en översyn av nämndens riktlinjer enligt LSS.

Effekter av ett införande

Beräkningen av ersättningsmodellen bygger på 440 uppdragstagare. Omfattningen är dock hela tiden under förändring då det tillkommer nya beslut samtidigt som andra beslut avslutas. Med den nya modellen beräknas kostnaden minska med cirka 1,5 mnrkr per år.

Föreslagen ersättningsmodell styr mot att två träffar mellan den enskilde och kontaktpersonen per månad är utgångspunkten. För att uppnå en mera enhetlig hantering utifrån likabehandlingsprincipen föreslås att de nya uppdrag eller åtaganden som upprättas där besluten inte innehåller en reglering, är två träffar per månad. Om den enskilde önskar en annan frekvens kan en begäran om detta göras. Biståndshandläggare får då utreda begäran och fatta ett nytt beslut som innehåller frekvens.

Att ersättning föreslås utbetalas under 11 månader istället för 12 kompenseras med höjd arvodesersättning för dem som träffas vid två eller tre tillfällen per månad.

Utifrån att det idag finns en stor spridning över hur uppdragstagare ersätts kommer en mera enhetlig styrning att få konsekvensen att uppdragstagare som idag ersätts utifrån en högre frekvens än två träffar per månad få sin ersättning sänkt. Det är oklart hur detta besked kommer att tas emot av uppdragstagarna men det är givetvis möjligt att några väljer att avsluta sitt uppdrag. På sikt innebär ersättningsmodellen att den blir enklare att hantera, mer förutsebar och den säkerställer en likabehandling av nämndens uppdragstagare.